

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Zafer Yüce* - Levent Özzengin* - Serpil Özzengin*

Öz

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek ve bu bilgi düzeyinin cinsiyetlerine, öğrenim durumlarına, kıdemlerine ve sınıf yönetimi konusunda eğitim alıp almadıklarına göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Tarama modeli niteliğinde tasarlanmış olan bu araştırmanın çalışma grubunu, 42 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyi Ölçme Testi” kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans, bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Scheffe çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğunu, bilgi düzeylerinin mesleki kıdemlerine ve sınıf yönetimi konusunda eğitim almalarına göre farklılık gösterdiğini, öğrenim durumlarına ve cinsiyetlerine göre ise farklılık göstermediğini ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi, Okul öncesi öğretmeni, Sınıf yönetimi, Bilgi düzeyi

Investigation of Preschool Teachers' Knowledge Levels on Classroom Management in Terms of Various Variables

Abstract

The aim of this research is to determine the knowledge level of preschool teachers about classroom management. In addition, it is also one of the aims of the research to determine whether there is a relationship between teachers' knowledge levels and their gender, educational status, seniority, and classroom management education. The study group of this research, which was designed as a screening model, consists of 42 preschool teachers. Maximum variation sampling method was used to determine the study group. “Classroom Management Knowledge Level Assessment Test” was used as a data collection tool in the research. Frequency, independent groups t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and Scheffe multiple comparison test were used in the analysis of the data obtained. The results of the research revealed that the knowledge level of preschool teachers about classroom management is low, their level of knowledge differs according to their professional seniority and education on classroom management, but does not differ according to their educational status and gender.

Keywords: Preschool, Preschool teacher, Classroom management, Knowledge level

Türü: Araştırma makalesi	Gönderim Tarihi: 15.12.2022	Kabul Tarihi: 01.03.2023
---------------------------------	------------------------------------	---------------------------------

Atıf: Yüce, Z., Özzengin, L. & Özzengin, S. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitime Özgün Bakış Dergisi*, 1(1), 156-170, doi:10.5281/zenodo.7677101

* Müdür Yardımcısı, Eğitimciler Anaokulu, zaferrr522@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6799-018X, Türkiye

* Okul Müdürü, Haki Yener İlkokulu, levent5552@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-3822-9786, Türkiye

* Müdür Yardımcısı, Karşıyaka Vilayetler Hizmet Birliği Anaokulu, serpilozzenin@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8056-1531, Türkiye

Giriş

Okul öncesi eğitimi, çocuk açısından hem okul yaşamının ilk adımını hem de sosyal hayatta yaşanan değişimlere ayak uydurulabilmesinin başlangıcını oluşturmaktadır. Okul öncesi eğitimi, çocukların bilişsel, zihinsel, psikomotor gelişimi, yaratıcılık ve hayal gücü potansiyelini en üst düzeye çıkarmak açısından önemli rollere sahiptir (Hayber, 2022). Bu sebeple okul öncesi eğitim kurumları öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları, gelişim ve yaş düzeyleri gibi etkenleri göz önünde bulundurarak öğrencilere kaliteli eğitim ortamları sağlamalıdır. Okul öncesi dönem, çocukların bilişsel ve fiziksel gelişimleri başta olmak üzere diğer tüm alanlardaki gelişimlerinin en hızlı olduğu dönemdir. Bu nedenle gelişim açısından okul öncesi dönem kritik önem taşımaktadır. Okul öncesi dönemde kazanılan tüm beceri ve davranışların, çocukların ilerleyen yıllardaki kişilik yapılarını, alışkanlıklarını, değer sistemlerini ve eğitim hayatlarını etkilediği söylenebilir (Balaban, 2017).

Dönem itibarı ile oyun döneminde olan okul öncesi dönem çocukların eğitim süreci, tüm gelişim alanlarını destekleyecek etkinlikler doğrultusunda şekillenmektedir (Tarkoçin, Alagöz & Boğa, 2020). Okul öncesi dönemde çocukların aile ortamlarından sonra karşılaştıkları ilk kurumsal ortam okul öncesi eğitim kurumları, ilk kişi ise okul öncesi öğretmenidir. Okul öncesi öğretmenin, çocukların gelişim özelliklerini bilmesi, somut yaşantılar yoluyla öğrenmelerini desteklemesi, olabildiğince çok duyuya hitap etmesi, eğitim sürecini zenginleştirici olanaklar sunması, çocukların bireysel farklılıkları doğrultusunda planlama ve değerlendirme yapması, öğrenme sürecinde çeşitli yöntem, teknik stratejisine sahip olması ve değişime gelişime açık olması gerekmektedir (Dağlıoğlu & Genç, 2018). Okul öncesi dönem çocuğunun gelişimi, içinde bulunduğu ortam ve toplum yapısından etkilenmektedir. Bu doğrultuda toplumsal olarak yaşanan tüm durumlar öncelikli olarak okul öncesi dönem çocuğunu etkilemektedir (Bartan, 2022).

Okul öncesi eğitimi, doğumdan altı yaşa kadar olan dönemi içine alan, çocuğun bilişsel, motor ve sosyal becerilerinin büyük kısmının geliştiği, ruh ve beyin gelişimi açısından kritik gelişmelerin yaşandığı bir dönemi ifade etmektedir (Wells, 2015). Çocuğun bu dönemde elde ettiği deneyim, etkileşimde bulunduğu sosyal çevre, kazandığı beceriler, onun yetişkinlik döneminin altyapısını meydana getirir (MEB, 2013). Okul öncesi dönemin yaşamın böylesine kritik yıllarını kapsaması, okul öncesi öğretmenlerinin önemini daha da arttırmaktadır (Yalçın, Yalçın & Macun, 2017). İyi yetişmiş, kendini geliştirmiş öğretmenler sayesinde etkili ve verimli ortamlar oluşturulup önceden belirlenen amaçlara ulaşılabilir. Kaliteli bir okul öncesi eğitimin göstergelerinden biri öğretmen ve çocuk arasındaki etkileşimdir (Santrock, 2019). Bu etkileşimler, nitelikli öğretmenler sayesinde çocukların okul öncesi eğitimden en üst düzeyde yararlanmalarını sağlayarak öğrenme sürecini destekler (Gökçen & Kutluca, 2022).

Okul öncesi eğitim, çocukların psikomotor, bedensel, bilişsel ve sosyal gelişim alanlarını destekleyerek onların yetişkinlik dönemlerinde farklılıklara saygı duyan, çeşitli bakış açlarına sahip, aktif ve üretken bireyler yetiştirmeyi ve içinde var olan potansiyeli açığa çıkarmalarını sağlamayı amaçlayan bir eğitim sürecidir (Mantaş, 2018). Ailede başlayan okul öncesi eğitim süreci, temel eğitim kurumlarında devam etmektedir. Çocukların ilk sosyal çevresi ailesidir. Çocuğun bu sosyal çevresi daha sonra öğretmeni ve arkadaşlarını da içine alarak onun kişiliğinin şekillenmesine yardımcı olur. Dolayısıyla ailelerin ve okul öncesi öğretmenlerinin üstleneceği görev ve sorumluluklar önem arz etmektedir. Öğretmen, eğitim sürecindeki kalite

ve öğretimsel niteliğin belirlenmesinde en önemli öğelerden biridir (Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010). Öğretim sürecinin önemli bir bileşeni olan öğretmen, öğrencilerini iyi tanıyan ve bilgiyi sunarken onların ihtiyaçlarını dikkate alarak doğru öğretim stratejilerini kullanan ve bilgiyi daha anlaşılır hale getirirken öğrencilerinin gelişimine de katkıda bulunan kişi olarak tanımlanabilir.

Öğrencilerle en yakın ve uzun süreli etkileşimde bulunan kişilerden biri olan öğretmen, asıl işlevi olan öğrenmeyi kolaylaştırmaya ek olarak, öğrenciye model olma, öğrenciye rehberlik yapma gibi işlevleri de yüklenmek durumundadır (Açıkgöz, 2009). Nitelikli bir öğretmenin olmadığı bir eğitim sisteminde kaliteden bahsetmek olanaklı değildir. Öğretmenler bir yandan, öğrencilerin zihinsel gelişmeleri için gerekli yolları açarken, diğer yandan da çocuğun sosyal bir varlık olarak şekillenmesi ve kültürel açıdan gelişmesi için çaba gösterir. Etkili öğretmen, yalnızca öğretimin nasıl yapılacağını ya da öğretim sırasında karşılaşılan sorunların nasıl çözüleceğini bilen değil, bildiklerini doğru yer, zaman ve tekniğe uygun olarak kullanabilen öğretmendir (Açıkgöz, 2009).

Okul öncesi eğitimde kalitenin oluşmasında ve çocukların okula ilişkin ilk deneyimlerini olumlu kılmakta en kritik rol, programın uygulayıcısı olan öğretmene düşmektedir. Çünkü erken çocukluk deneyimlerinin kalitesi, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin yeterlilikleriyle yakından ilişkilidir. Bu bağlamda okul öncesi eğitiminin amaçları göz önünde bulundurulduğunda okul öncesi öğretmenlerine çocukları tüm yönleriyle geliştirmek ve eğitmek için önemli bir rol düşmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bu nedenle gelecek kuşaklar üzerinde etkili olacak bir görev ve sorumlulukları bulunmaktadır (Koçyiğit, 2012). Okul öncesi öğretmeni, geleceğin yetişkinleri olacak çocukların bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerini şekillendiren ve geleceğine yön çizen öğretmendir. Öğrencinin eğitim hayatının devamındaki öğrenmeleri ve sonrasındaki yaşantıları, okul öncesindeki öğrenmeleri ve deneyimlerinden etkilenmektedir. Bu durum, hem bireylerin hem de toplumların başarısı ve mutluluğu açısından okul öncesi öğretmenlerinin önemini ortaya koymaktadır. Okul öncesi öğretmenlerinin kendilerinden beklenen nitelikte eğitim öğretim hizmeti sunabilmelerinde ise sınıf yönetimi konusundaki bilgi ve becerilerinin büyük önemi bulunmaktadır.

Etkili öğretmen yalnızca öğretimin nasıl yapılacağını ya da öğretim sırasında karşılaşılan sorunların nasıl çözüleceğini bilen değil, bildiklerinden hangisini belli bir anda uygulayabileceğine karar veren ve bunu uygulayan öğretmendir (Açıkgöz, 2003). Bununla birlikte öğretmen, etkili öğrenme ve öğretme ortamına sahip olmanın temel koşullarından biri olan sınıfı yönetebilme (Yıldız, 2022) becerisine sahip olmalıdır. Öğretmen etkililiğine ilişkin yapılan çoğu araştırmada da öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin, öğretimin başarısını belirlemede birincil önem taşıdığı vurgulanmaktadır (Celep, 2018). Sınıf yönetimi becerilerine sahip olmayan öğretmenlerin kazandırmak istedikleri davranış biçimlerini istenen düzeyde gerçekleştiremeyecekleri bilinen bir gerçektir (Terzi, 2002). Mesleğine yeni başlayan öğretmenlerin en büyük zorluklarından birisi sınıf yönetimidir. Sınıf yönetimi, eğitim yönetimi sıradizinin ilk ve temel basamağıdır. Sınıf, öğrencilerle yüz yüze olunan bir yerdir. Eğitimin hedefi olan öğrenci davranışının oluşması burada başlar. Eğitim için gerekli birincil kaynaklar, sınıfın içindedir. Eğitim yönetiminin kalitesi, büyük ölçüde, sınıf yönetiminin kalitesine bağlıdır (Başar, 2016).

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

Sınıf yönetimi, öğretmenlerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal öğrenmeyi sağlayacak ve destekleyecek bir ortam meydana getirmek için yaptıkları faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (Evertson & Weinstein, 2006). Bir başka deyişle sınıf yönetimi, sınıf düzenini kurmak, öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerine katılımlarını ve işbirliği yapmalarını sağlamak amacıyla öğretmenin yaptığı faaliyetlerin bütünüdür (Emmer & Stough, 2001). Sınıf yönetimi, eğitim öğretim ortamındaki hayatın bütün yönleriyle bir orkestra gibi yönetilmesidir (Lemlech, 2011). Öğrencilerin bilişsel gelişimlerinin yanı sıra duyuşsal gelişimlerine de özen göstermek, zamanı verimli kullanarak etkili bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturmak, öğrencilerin bireysel ve toplumsal gereksinimlerini merkeze almak, disiplin sorunlarının oluşmasını engellemek ve ortaya çıkan sorunları en uygun biçimde çözebilmek çağdaş sınıf yönetimi becerileri arasında sayılmaktadır (Aydın, 2022). Belirtilen sınıf yönetimi becerilerinin bütün eğitim öğretim ortamlarında öğretmenlerden beklenen davranışlar olduğu dikkate alındığında, okul öncesi öğretmenlerinden de aynı becerileri göstermeleri beklenir. Çünkü sınıf yönetimi bilgi ve becerisi, sonuç alıcı bir eğitimsel ortam oluşturabilmek için öğretmenlerde bulunması gereken en önemli becerilerden biri olarak ifade edilebilir (Charles, 2010; Wang, Haertel & Walberg, 1994).

Sınıf yönetiminin değişkenleri öğretmen, öğrenci, eğitim ve okul programları, eğitim ortamı, eğitim yönetimi, aile ve çevre olarak sıralanabilir. Ancak bu değişkenler içinde en önemli rol eğitim süreçlerinin düzenlenip yürütülmesinden sorumlu olan öğretmene düşmektedir. Öğrencilerin ilgi, beklenti ve gereksinimlerini tanımak, etkili bir sınıf yönetimi için gereklidir. Sınıf yönetimine ilişkin etkinlikler, öğrencileri kontrolden çok, eğitimin kalite ve sürekliliğini sağlamaya yönelik olmalıdır (Yalçınkaya & Tonbul, 2002). Bu nedenle başarılı bir sınıf yönetimi için öğretmen liderlik ve rehberlik niteliklerine sahip olmalıdır. Ayrıca yönetim ve iletişim becerilerini sınıf içinde olduğu kadar aile, okul çevresi ve topluma da aktarmalıdır (Terzi, 2002).

Sonuç alıcı bir eğitim-öğretim faaliyeti için; uygun bir eğitim öğretim ortamı, nitelikli bir öğretmen, etkili bir yönetim, okul-aile işbirliği ve ortaklaşa belirlenmiş sınıf kurallarıyla oluşturulmuş bir düzen gerekmektedir. Bu düzenin sağlanması için ise, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda bilgi ve beceri sahibi olmaları gerekir. Eğitimin kalitesinin büyük oranda sınıf yönetiminin kalitesine bağlı olduğu söylenebilir (Demirel, 2017; Evertson & Harris, 1992; Şentürk & Oral, 2008). Öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarını doğrudan etkiledikleri, bu etkinin ise öğrencilerde yüksek oranda akademik katılım ve istenmeyen davranışları terk etme olanağı sağladığı bilinmektedir (Baker, Clark, Maier & Viger, 2008). Bu bağlamda etkili sınıf yönetimi becerilerini edinmemiş öğretmenler, eğitim-öğretim etkinliklerinde etkili olamayabilirken, iyi bir sınıf yönetimi bilgi ve becerisine sahip olmak ise öğretmenlerin birçok güçlükte baş etmelerini sağlayabilmektedir. Öğrencilerin istedik yönde eğitilebilmelerinin, sınıfın iyi bir şekilde yönetilmesine (Başar, 2016), sınıftaki yönetimin başarılı olmasının ise bu konuda bilgili öğretmene bağlı olduğu söylenebilir (Yılmaz, 2008).

Öğrencilerin eğitimsel etkinliklere katılımlarını sağlamayı ve buna bağlı olarak sorun olarak nitelendirilebilecek davranışları azaltmayı amaçlayan sınıf yönetiminin, öğrencilerin başarısı için vazgeçilmez bir değerde olduğu bilinmelidir. Eğitim öğretim etkinliklerinin yürütüldüğü bir ortamın yönetilmesi gerektiği ve eğitim öğretim çalışmalarının tesadüflere bırakılmayacağı gerçeği, sınıf yönetimi bilgi ve becerisinin okul öncesi için de gerekli ve

önemli olmasını sağlamaktadır. Yönetimin insan ve madde kaynaklarının katkılarının örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi yönünde eşgüdümlemesi olarak tanımlanması (Aydın, 2014), öğrencinin/öğrencilerin ve maddi unsurların (donatım malzemeleri, eğitim öğretim materyalleri vb.) bir bütün halinde yönetilmesini gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla etkili bir sınıf yönetiminin, öğrencinin/öğrencilerin sorun oluşturabilecek davranışlarının önlenmesinde ve yapılacak eğitimsel etkinliklere katılım sağlanmasında önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

Bu araştırmanın; okul öncesinde sınıf yönetimi uygulamalarına ilişkin yapılacak araştırmalara zemin hazırlayacağı; elde edilen verilerin, okul öncesi öğrencilerine yönelik olarak ilişki yönetimi, zaman yönetimi, öğretimin yönetimi, davranış yönetimi, fiziksel düzen yönetimi gibi öğretmen davranışlarına dikkat çekeceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın, sınıf yönetimi kaynaklarını örgütlenme, öğretim ortamını düzenleme, öğrenci gelişimini gözleme ve değerlendirme, öğrenci sorunlarını belirleme gibi etkili sınıf yönetiminin önemine dikkat çekmesi ve bu konunun gündemde tutulmasına katkı sağlaması umulmaktadır. Bu çalışmanın, okul öncesi öğretmenlerini sınıf yönetimi konusunda bilgilendirmek ve sınıf yönetiminde kullanılabilecek strateji, yöntem ve tekniklere vurgu yapmak bakımından alana özgün katkılar sunacağı umulmaktadır. Bu araştırmanın, okul öncesi eğitiminde sınıf yönetimine ilişkin yaşanan sorunları belirlemek ve bu sorunlara ilişkin çözümler konusunda eğitimcilere, ailelere ve politika yapıcılara bir bakış açısı kazandırmak ve etkili çözümler üretmek açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

Sınıf yönetimi konusunda yeterli ve etkili bir okul öncesi öğretmeni zamanının çoğunu sınıfta disiplin sorunlarıyla uğraşmak yerine eğitime ayıracaktır. Ayrıca, çocuğun okul öncesi eğitimi sırasında birtakım kuralları ve davranışları benimsemiş olması onun daha sonraki okul yaşantılarını da olumlu yönde etkileyecektir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin belirlenmesi, daha iyi bir sınıf yönetimi için yeni stratejilerin geliştirilip öğretmenlere benimsetilmesine ve böylece okul öncesi eğitimin kalitesinin artmasına katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek ve bu bilgi düzeyinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mezun oldukları okul türüne, mesleki kıdemlerine ve sınıf yönetimi konusunda eğitim (kurs, seminer vb.) alıp almadıklarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçtan hareketle aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri nedir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri cinsiyetleri, öğrenim durumları, kıdemleri ve sınıf yönetimi konusunda eğitim alıp almamalarına göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama modeline göre desenlenmiştir. Geçmişte veya halen mevcut olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan tarama modelinde, araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi şartları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanır (Karasar, 2019).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle belirlenen 42 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışılan konudaki çok sayıda varyasyonu içeren genel noktaların saptanmasını amaçlayan maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde, birbirinden birçok yönden farklı olan birimlerin ortak noktaları, deneyimleri saptanır (Patton, 2005). Bu çalışmada il, ilçe ve köy okullarda görev yapan ve farklı üniversitelerden mezun olan okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak örneklem çeşitliliği yapılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	29	69,05
	Erkek	13	30,95
Öğrenim düzeyi	Ön lisans	5	11,90
	Lisans	28	66,67
	Lisansüstü	9	21,43
Mesleki Kıdem	0-5 yıl arası	4	9,52
	6-10 yıl arası	8	19,05
	11-15 yıl arası	9	21,43
	16-20 yıl arası	11	26,19
	21-25 yıl arası	7	16,67
	26-30 yıl arası	3	7,14
Sınıf Yönetimi Konusunda	Evet	11	26,19
Eğitim Alma Durumu	Hayır	31	73,81

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun kadın olduğu, lisans eğitimi alan katılımcı sayısının daha fazla olduğu, 16-20 yıl kıdeme sahip katılımcı sayısının fazla olduğu ve sınıf yönetimi konusunda eğitim alan katılımcı sayısının daha az olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak Taş ve Minaz (2018) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyi Ölçme Testi” kullanılmıştır. 34 maddeden oluşan testin ortalama madde güçlük indeksi .49, ortalama ayırt edicilik indeksi ise .55 olarak hesaplanmıştır. İlişki yönetimi, zaman yönetimi, öğretimin yönetimi, davranış yönetimi ve fiziksel düzen yönetimi bileşenlerinden oluşan ve sınıf yönetimi kaynaklarını örgütleme, öğretim ortamını düzenleme, öğrenci gelişimini gözleme ve değerlendirme, öğrenci sorunlarını belirleme becerilerini yoklayan 34 maddelik testin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ise .92 olarak hesaplanmıştır.

Nicel araştırma tekniklerinin kullanıldığı bu çalışmada, veri toplama aracı katılımcılara dağıtılarak testin araştırmacıların gözetiminde cevaplanması sağlanmıştır. Testin cevaplama süresi 40 dakika olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine titizlikle uyulmuş ve bu amaçla gerekli izinler alınmış, katılımcılara Gönüllü Onam Formu imzalatılmıştır.

Verilerin Analizi

Testte yer alan sorulara verilen her doğru cevaba “1” puan, her yanlış cevaba ise “0” puan verilerek toplam 34 puan üzerinden değerlendirme yapılmış olup; 0-4 arası puan alanlar sınıf yönetimi bilgi düzeyi “çok düşük”, 5-12 arası puan alanlar “düşük”, 13-21 arası puan alanlar “orta/orta düzeyde”, 22-30 arası puan alanlar “yüksek” ve 31-34 arası puan alanlar ise “çok yüksek ” olarak sınıflandırılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde frekans, normallik testi sonuçlarına göre bağımsız grup t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Scheffe çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Testten alınan en düşük puan 4, en yüksek puan ise 32’dir.

Bulgular

1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

Okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerine ait veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri.

Bilgi Düzeyi	Puan Aralığı	n	%
Çok düşük	(0-4 Puan)	3	7.14
Düşük	(5-12 Puan)	20	47.62
Orta	(13-20 Puan)	11	26.19
Yüksek	(21-29 Puan)	6	14.29
Çok yüksek	(30-34 Puan)	2	4.76

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin %7.14’ünün sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin “çok düşük”, %47.62’sinin “düşük”, %26.19’unun “orta”, %15.29’unun “yüksek” ve %4.76’sinin ise “çok yüksek” seviyesinde olduğu görülmüştür. Çok düşük ve düşük düzeydeki öğretmenler aynı kategoride değerlendirildiğinde, sınıf yönetimine ilişkin bilgi düşüklüğü/zayıflığı oranının %54,76; yüksek ve çok yüksek düzeydeki öğretmenler aynı kategoride değerlendirildiğinde sınıf yönetimine ilişkin bilgili olma oranının ise %19.05 olduğu görülmektedir.

2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Cinsiyetleri, Öğrenim Durumları, Mesleki Kıdemleri ve Sınıf Yönetimi Konusunda Eğitim Alıp Almamaları Arasındaki İlişki

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin, cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin veriler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Cinsiyetleri Arasındaki İlişki

Cinsiyet	n	Ortalama	SS	t	P
Kadın	29	7.98	3.12	1.10	.13
Erkek	13	6.10	2.39		

$P < .05$

Tablo 3 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı ölçüde farklılaşmadığı görülmektedir ($t_{(42)}=1.10$, $p>.05$)

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin, öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA testi uygulanmış ve elde edilen veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Öğrenim Durumları Arasındaki İlişki

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	61.93	2	3.90	.45	.68
Gruplar İçi	1352.41	40	13.65		
Toplam	1153.72	42			

$P < .05$

Tablo 4 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı ölçüde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,40)} = .45$, $p > .05$). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin, mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair veriler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Mesleki Kıdemleri Arasındaki İlişki

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Scheffe
Gruplar Arası	79.53	3	4.24			1-3, 1-4, 1-5
Gruplar İçi	1452.60	39	13.60	.79	.00	1-6, 2-4, 2-5
Toplam	1310.89	42				2-6, 3-5, 3-6

$P < .05$

Tablo 5 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin kıdemlerine göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir. ($F_{(3,39)} = .79$ $p < .05$). Grupların varyansları eşit olduğundan bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Uygulanan Scheffe çoklu karşılaştırma testi sonucunda, 26-30 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında; 21-25 yıl kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında; 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında kıdemli öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim (Hizmetiçi eğitim, kurs, seminer vb.) alıp almamaları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ait veriler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Sınıf Yönetimi Konusunda Eğitim Alma Durumları Arasındaki İlişki.

Eğitim	n	Ortalama	SS	t	p
Eğitim aldı	11	11.10	1.12	1.09	.00
Eğitim almadı	31	10.23	1.87		

$P < .05$

Tablo 6 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin sınıf yönetimi konusunda eğitim almalarına göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir ($t_{(42)} = 1.09$, $p < .05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada, öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyi düşüklüğü/zayıflığı oranının %54.76 olduğu görülmektedir. Bu durum, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusundaki bilgi düzeylerinin istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Güner (2011) ve Taş (2021) tarafından yapılan ve araştırma bulgularımızı destekleyen çalışmalarda da öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgilerinin oldukça sınırlı düzeyde olduğu belirtilirken; Işıkgöz, Yiğitsoy ve Çiçekçe (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda yetersiz kaldıkları, etkili sınıf yönetimi stratejilerini kullanamadıkları tespit edilmiştir. Karaman (2016) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlik düzeyleri düşük bulunurken; Aslan (2017) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin sınıflarında bazı sınıf yönetimi stratejilerini çok az kullandıkları ya da hiç kullanmadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sorunlarla başa çıkma, sosyal uyum sağlama, olumlu bir öğretmen/ebeveyn ilişkisi geliştirme gibi konularda yetkin olmamalarının ve bu konuda etkili bir yetiştirme sürecinden geçirilmemiş olmalarının sınıf yönetimi konusunda bilgi düzeylerinin düşük olmasında etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçta, öğretmenlerin cinsiyet faktörünü dışlayan mesleki profesyonelliklerinin, öğrencilerini en iyi şekilde eğitme sorumluluklarının ve yükümlülüklerinin; öğrencilerin bütün hal ve hareketlerine yönelik tavır alışıta duygusal olmayan profesyonel bir öğretmenlik bilinciyle hareket etmelerinin etkili olduğu söylenebilir. Mevcut sosyo-ekonomik yapının cinsiyete yönelik oluşturduğu zorunluluklar belli demografik özellikler dâhilinde etkili olsa da, öğretmenlerin cinsiyet farkı olmaksızın eşit duygu ve düşüncelerle mesleklerini icra etmelerinin sınıf yönetimi konusunda bilgili olma açısından cinsiyet değişkeninin etkili olmamasına neden olduğu ifade edilebilir (Taş, 2021). Cinsiyetin öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyi üzerinde etkisinin bulunmadığını ortaya koyan bu sonuç, öğretmenlerin yetkinlik algılarının cinsiyete göre değişmediğini gösteren araştırma (Bulucu, 2003) sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Güner (2011) tarafından yapılan çalışmada ulaşılan, cinsiyetin öğretmenlerin sınıf yönetimine dair bilgi düzeylerinde değişikliğe yol açmadığı sonucu, araştırma bulgularımızla tutarlılık göstermektedir. Işıkgöz ve diğerleri (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki bilgi düzeyleri üzerinde cinsiyetlerinin herhangi bir etkisinin bulunmadığı belirtilirken; Taş (2021) ve Karaman (2016) tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır. Kılıçoğlu (2015), öğretmenlerin sınıf içi olumsuz davranışlara ilişkin görüşlerinin ve uyguladıkları stratejilerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini saptarken; Taşkaya ve Uyar (2017) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimdeki yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı vurgulanmaktadır.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile öğrenim durumları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı belirlenmiştir. Geçmişten günümüze, etkili sınıf yönetimi konusunda gerekli bilginin lisans programları vasıtasıyla istenen düzeyde verilememesinden dolayı, öğretmenlerin bu konudaki bilgi düzeyleri üzerinde

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

öğrenim durumlarının önemli bir etkisinin olmadığı söylenebilir (Taş & Minaz, 2018). Bayındır'a (2001) göre eğitim fakültelerinde sınıf yönetimi derslerinin kredisinin düşük olması ve içeriğin etkili sınıf yönetimi stratejileri hakkında bilgi edinme bakımından yetersiz olması gibi nedenlerle öğretmenler sınıf yönetimi konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olamamaktadırlar. Güner'e (2011) göre ise, üniversitelerin öğretmen yetiştiren bölümlerinde yer alan sınıf yönetimi dersleri ile bu bölümlerde okutulan sınıf yönetimi kitaplarının içerikleri, sınıf yönetimi stratejilerini öğretecek kapsayıcılıkta değildir. Dolayısıyla, öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin, yükseköğretimde mezun oldukları bölümlere veya programlara göre bir değişiklik göstermediği söylenebilir.

Taşkaya ve Uyar (2017) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin sınıf yönetimindeki yeterlikleri ile öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Karaman (2016) tarafından yapılan ve araştırma bulgularımızı destekleyen çalışmada da öğretmenlerin eğitim fakültesinden ya da bir başka fakülteden mezun olmalarıyla sınıf yönetimi yeterlikleri arasında bir ilişki bulunmamıştır. Baburşah (2014) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi anlayış ve uygulamaları ile bitirdikleri okullar/programlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını belirtirken; Güner (2011), mezun olunan programın öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinde herhangi bir değişikliğe yol açmadığını vurgulamaktadır. Turla, Şahin ve Avcı'nın (2001) araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin mezun oldukları okul ile sınıf yönetimi beceri düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Bu durumda, lisans düzeyinde verilen sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve becerilerin beklenen düzeyde olmadığı söylenebilir. Kaldı ki; Erkan (2018) ve Nar (2017) yaptıkları çalışmalarda, öğretmenlerin hizmet öncesinde sınıf yönetimi konusunda yeterli eğitim almadıklarını belirtmektedirler.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile kıdemleri arasında, kıdemli öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, mesleki kıdem yükseldikçe okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yükseldiği söylenebilir. Öğretmenlerin birçok konuda olduğu gibi, sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve becerileri de çoğu zaman mesleki yaşantıları yoluyla edindikleri, öğretmenlerin mesleki kıdem artışları ile sınıf yönetimine ilişkin tecrübe ve bilgi edinme oranları arasında paralel bir artış olduğu söylenebilir (Taş & Minaz, 2018). Kher, Lacina-Gifford ve Yandell (2000) tarafından yapılan çalışmada, mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda daha hazırlıksız oldukları tespit edilmiştir. Siebert (2005), öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgileri mesleki deneyimleri arttıkça edindiklerini belirtirken; Emmer ve Stough (2001), sınıf yönetimi bilgilerinin tecrübeli öğretmenlerin alan bilgilerinin yadsınamaz bir bölümünü oluşturduğunu; deneyimsiz öğretmenlerin ise bu konuda kendilerine daha az güvendiklerini ortaya koymuşlardır. Kulaber (2015) ise yaptığı çalışmada, yirmi yıl ve üstü mesleki kıdemi olan öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada ulaşılan, öğretmenlerin meslekte geçirdikleri yıl ile sınıf yönetimi beceri düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı sonucu ise araştırma bulgularımızla tezatlık oluşturmaktadır.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim (Hizmetiçi eğitim, kurs, seminer vb.) almaları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, sınıf yönetimi konusunda eğitim almanın öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda bilgi düzeylerini yükselttiği söylenebilir. Işıkgöz ve

diğerleri (2018) ve Taş (2021) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile bu konuda eğitim almaları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Erkan (2018) ve Berkant ve Atılgan (2017) yaptıkları çalışmalarda, öğretmenlerin başarılı olabilmeleri için etkili hizmet içi eğitim almaları gerektiğine vurgu yaparken; McNamara (1989), okullardaki eğitimin gerekli şekilde yapılabilmesi için, bu eğitimi veren öğretmenlerin, yenilikleri takip etmeleri ve bu konuda temel bir eğitim anlayışına sahip olmaları gerektiğini açıklamaktadır. Bu gereklilik de öğretmenlerin sınıfları başarılı bir şekilde yönetmelerini sağlayacak etkili bir sınıf yönetimi bilgisini ön plana çıkarmaktadır. Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada ulaşılan, hizmet içi eğitim alma durumunun öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucu ise araştırma bulgularımızla çelişmektedir. Bu bulgu, hizmetiçi eğitimlere gereken önemin verilmemesiyle ve eğitimin içeriğinin öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini artırma yönünde etkili olmamasıyla açıklanabilir.

Öneriler

Sınıf yönetiminin, başarılı bir eğitim ortamının yaratılmasında ve yaratılmış olan bu ortamın amaçlara ulaşmayı sağlayıcı şekilde yönetilmesinde önemli bir yere sahip olması, öğretmenlerin bu konuda bilgili olmalarını gerektirmektedir. Sınıf yönetimi konusunda istenen düzeyde bilgi ve beceri edinmemiş bir öğretmenin öğrencilerine gereksinim duydukları eğitimsel yardımı yapamayacağı ve eğitimsel destek sağlayamayacağı söylenebilir. Bundan dolayı, öğretmenler sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve becerileri deneme yanılma yoluyla değil, bilimsel verilere dayalı çağdaş yönetim yaklaşımlarını kullanarak edinmelidirler.

Öğrencilerin sorun olan davranışlarını azaltmayı, öğrenci katılımını artırmayı, akademik ve sosyal-duygusal öğrenmeyi kolaylaştıracak ortamı hazırlamayı, öğrenciler arasında işbirliği sağlamayı hedefleyen etkili bir sınıf yönetimi, öğretmenlerin bu konuda bilgi sahibi olmalarını gerektirmektedir. Bundan dolayı öğretmenler, öğrencilerin sorun olan davranışlarını en aza indirmek, öğrenciler arasında amaca uygun bir iletişim ve etkileşim sağlamak, sonuç alıcı kararlar almak, koordinasyon sağlamak, planlama yapmak, öğrencileri amaçlar doğrultusunda örgütlemek ve ulaşılan sonuçları değerlendirmek gibi yönetsel süreçler hakkında bilgi sahibi olmalıdırlar.

Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim almaları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı, öğretmenlerin bu konuda eğitilmelerinin, eğitim almaya özendirilmelerinin ve desteklenmelerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu amaçla öğretmenler hizmetiçi eğitim, seminer, kurs, konferans gibi etkinliklerle sürekli eğitimlerden geçirilmelidir. Özellikle de mesleğinin ilk yıllarındaki öğretmenlere, kendilerini geliştirebilmeleri için uygulama ağırlıklı, etkinlik temelli, öğretim tasarımı ve materyal geliştirici, akademik ve bilimsel temelli, nitelikli ve kaliteli hizmetiçi eğitimler verilmelidir.

Üniversitelerin okul öncesi eğitimi bölümlerinde sınıf yönetimi dersine daha fazla yer ve zaman ayrılmalı, bu ders hem okul öncesi eğitimi hem de sınıf yönetimi alanında uzman kişilerce yürütülmeli; ayrıca sınıf yönetimine ilişkin bilimsel çalışmalar ve yayınlar artırılmalıdır.

Üniversitelerin öğretmen yetiştiren programlarında yer alan sınıf yönetimi derslerinin içeriği ve aktarılma süreçleri yeniden ele alınmalı ve bu derslerde öğretmenlerin mesleki

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

uygulamalarında kullanabilecekleri etkili sınıf yönetimi stratejilerinin kazandırılması hedeflenmelidir. Ayrıca, bilgi ve deneyim kazanmalarını sağlamak amacıyla öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim kurumlarında daha fazla uygulama yapmalarına olanak tanınmalıdır.

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenleriyle sınırlandırılmıştır. Diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini çeşitli değişkenler açıdan inceleyen çalışmaların yapılması da alana katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Açıkgöz, K.Ü. (2009). *Etkili öğrenme ve öğretme*. İzmir: Bilişim Yayınları
- Aslan, A. (2017). *Sınıfında özel gereksinimli öğrenci bulunan ilköğretim öğretmenlerinin kullandıkları bilimsel dayanaklı sınıf Yönetimi stratejileri*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aydın, A. (2022). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Aydın, M. (2014). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Baburşah, D. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim eğilimlerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Baker, J. A., Clark, T. P., Maier, K. S., & Viger, S. (2008). The differential influence of instructional context on the academic engagement of students with behavior problems. *Teaching and Teacher Education*, 24(7), 1876-1883.
- Balaban, E. (2017). *Türkiye’de okul öncesi eğitim ve okul öncesi öğretmenlerinin yönetim sürecinde karşılaştıkları sorunlar*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Projesi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Bartan, S. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin Covid-19 pandemi döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 1-24
- Başar, H. (2016). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bayındır, N. (2001). *Sınıf yönetiminde öğretmen davranışlarının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Berkant, H. G., & Atılgan, G. (2017). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal of Educational Reflections*, 1(1), 13-25.
- Bulucu, Ö. (2003). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf davranış yönetiminde yetkinlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana
- Celep, C. (2018). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Charles, C. M. (2010). *Building classroom discipline*. NY: Longman Publishers.
- Dağlıoğlu, E. & Genç, H. (2018). *Erken çocukluk eğitime giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Demirel, Ö. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Denizel-Güven, E. & Cevher, F.N. (2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(18), 1-22
- Emmer, E. T., & Stough, L. M. (2001). Classroom management: A critical part of education. *Educational Psychologist*, 36(2), 103-112.
- Erdoğan, Ç. & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 399-431.
- Erkan, S. (2018). *Örnek grup rehberliği etkinlikleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Evertson, C. M., & Harris, A. H. (1992). What we know about managing classrooms. *Educational Leadership*, 49(7), 74-78.
- Gökçen, M. & Kutluca, A.Y. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin pedagojik inançlarının pedagojik yeterlikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 214-240. doi: 10.17860/mersinefd.1120188
- Güner, N. (2011). Kaynaştırma sınıflarında çalışan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 691-708.
- Hayber, B. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin kurumlarında yaşadıkları sorunlar. *Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 16-25
- Işıkgöz, M., Yiğitsoy, H., & Çiçekçe K. (2018). Kaynaştırma yoluyla eğitime devam eden öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin incelenmesi (Kayseri ili örneği). *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 8(1), 44-51
- Karaman, S. Z. (2016). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlikleri ile mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişki (Bitlis ili Ahlat ilçesi örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kher, N., Lacina-Gifford, L. J., & Yandell, S. (2000). *Preservice teachers' knowledge of effective classroom management strategies: Defiant behavior*. The Educational Resources Information Center (ERIC) veri tabanından edinilmiştir.
- Kılıçoğlu, C. (2015). *Sınıf içerisinde istenmeyen davranışlara karşı öğretmenlerin baş edebilme yöntem ve teknikleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Toros Üniversitesi, Mersin.
- Koçyiğit, S. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında personel. G. Uyanık-Balat (Ed.). *Okul öncesi eğitime giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

- Kulaber, M. (2015). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin sınıf yönetim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Lemlech, J. K. (2011). *Classroom management: Methods and techniques for elementary and secondary teachers*. New York: Longman Press.
- Mantaş, H. C. (2018). *Okul öncesi fen eğitimi: Bir içerik analizi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul
- McNamara, B. E. (1989). *The resource room: A guide for special educators*. Albany: Sunny Press.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. MEB Basımevi.
- Nar, B. (2017). *Üstün/özel yetenekli öğrencilere yönelik destek eğitim odası uygulaması: Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlikleri ve görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative research*. New York: John Wiley & Sons, Ltd.
- Santrock, J. W. (2019). *Yaşam boyu gelişim: Gelişim psikolojisi*. G. Yüksel (Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Siebert, C. J. (2005). Promoting preservice teachers' success in classroom management by leveraging a local union's resources: A professional development school initiative. *Education*, 125(3), 385-392.
- Şentürk, H., & Oral, B. (2008). Türkiye'de sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-13.
- Tarkoçin, S., Alagöz, N. & Boğa, E. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının pandemi sürecinde (COVID-19) davranış değişiklikleri ve farkındalık düzeylerinin anne görüşlerine başvurularak incelenmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 1017-1036. doi:10.7827/TurkishStudies.44338
- Taş, H. & Minaz, M.B.(2018). Sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. 3. *Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu* içinde (ss.612-626), Giresun Üniversitesi, Giresun
- Taş, H. (2021). Destek eğitim odasında görevlendirilen sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 22(1), 207-232. doi: 10.21565/oezegitimdergisi.654000
- Taşkaya, C. Ö., & Uyar, M. (2017). Konya ili ilköğretim okulları birinci kademe öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlilikleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 1(1), 1-11.

- Terzi, A. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, (155-156), 162-170.
- Turla, A., Şahin, T.F. & Avcı, N. (2001). Okulöncesi öğretmenlerinin fiziksel şartlar program yöntem teknik sınıf ve davranış yöntemi sorunlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 151, 95-101
- Wang, M. C., Haertel, G. D., & Walberg, H. J. (1994). What helps students learn. *Educational Leadership*, 51(4), 74-79.
- Wells, M. B. (2015). Predicting preschool teacher retention and turnover in newly hired head start teachers across the first half of the school year. *Early Childhood Research Quarterly*, 30, 152-159.
- Yalçın, M., Yalçın, F. A. & Macun, B. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde öğretmen cinsiyeti ile ilgili görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 693-710.
- Yalçınkaya, M. & Tonbul, Y. (2002). İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algı ve gözlemler. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2), 76-96.
- Yıldız, E. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarını kullanma durumlarının değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(33), 94-127.
- Yılmaz, N. (2008). Dersin akışını bozan istenmeyen davranışları yönetme stratejilerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 1-38.